

**Propostes de la Unió de Pagesos de Catalunya de cara les eleccions al
Parlament de Catalunya del 12 de maig del 2024**

Consell Nacional de l'11 d'abril del 2024

Índex

Introducció.

1.- Per un mercat just, transparent i equitatiu.

- a) Regulació catalana de les llotges.
- b) Modificació de la regulació dels contractes tipus.
- c) Inclusió de tots els sectors i la integració ramadera a l'Observatori de preus agroalimentaris.
- d) Accés amb finalitats estadístiques a les dades del Registre de Contractes Agroalimentaris.
- e) Xarxa Comptable Agrària de Catalunya.
- f) Assegurar la justícia i equitat en el comerç de productes agroalimentaris.

2.- Costos de producció assumibles.

- a) Exempció dels vehicles afectes a l'activitat agrària de l'impost del CO₂.
- b) Bonificació fiscal als costos i lucre cessants no compensats íntegrament dels compromisos mediambientals i de les zones amb limitacions naturals i altres limitacions.
- c) Assegurar els ajuts a les inversions per a nous requisits normatius obligatoris.
- d) Exempció en el Cànon de l'aigua a les explotacions ramaderes.
- e) Deducció a l'IRPF per als professionals que viuen en habitatges aïllats o en nuclis molt petits de població.
- f) Actualitzar els costos de referència màxims en el marc del CGE.
- g) Bonificació fiscal catalana a l'adquisició de noves finques.

3.- Relleu generacional.

- a) Estratègia de relleu generacional agrari de Catalunya.
- b) Actualització de les primes base i complementaries de la incorporació de joves.
- c) Fons de terres i drets.
- d) Finançament per als joves.
- e) Aprenentatge previ a la incorporació de joves.
- f) Assessorament i mentoratge als joves que s'incorporen.
- g) Cooperació entre entrants i jubilats.

4.- Una PAC per a la pagesia.

- a) Pla d'inspecció del compliment de la normativa per ser perceptor d'ajuts directes.
- b) Negociar la modificació del PEPAC 2023-2027.

5.- Per una gestió eficient de la fauna salvatge.

- a) Control poblacional d'espècies cinegètiques.
- b) Llei catalana de gestió sostenible de la fauna cinegètica.
- c) Danys de la fauna salvatge protegida i cinegètica.
- d) Espècies invasores.
- e) Reforçar les inspeccions i controls sanitaris a la fauna salvatge.

6.- Espais agraris protegits i productius.

- a) Redacció o licitació urgent del Pla territorial sectorial agraris de Catalunya.
- b) Fer complir de forma íntegra la Llei dels espais agraris.

- c) Zones amb limitacions naturals i altres limitacions.
- d) Nova llei de muntanya.
- e) Xarxa Natura 2000 i altres espais protegits.

7.- Canvi climàtic, regadius i sequera.

- a) Revisar el Pla Especial de Sequera.
- b) Pla d'inversions en modernització de regadius i reutilització de l'aigua.
- c) Assegura agràries i pagesia professional.
- d) Eliminar la desproporcionalitat en els ajuts a les adversitats climàtiques.
- e) Model energètic i Pla d'estalvi energètic.
- f) Instrument d'estabilització dels ingressos.

8.- Serveis al món rural.

9.- Simplificació administrativa i desburocratització.

10.- Seguretat i robatoris en les zones rurals.

Introducció.

La manca d'unes polítiques estructurals decidides, tant per part de la Generalitat de Catalunya com de l'Estat espanyol, junt a les reformes de la PAC (deixant de sostenir els preus, disminuint els ajuts directes adreçats a la resiliència de la pagesia, així com un increment de les exigències a la producció no compensades i no exigides a les importacions de fora de la Unió Europea), sumat a un envelliment significatiu de partida han contribuït significativament a la constant pèrdua de pagesia professional a Catalunya i a un grau d'envelliment molt elevat de la pagesia catalana.

En el quadre següent podem observar l'evolució de la mitjana anual de les persones afiliades com a autònoms del sector primari a la Seguretat Social, des de l'inici del segle XXI, en el conjunt de Catalunya han disminuït un 43,85% (la davallada es dona a les 4 demarcacions, essent la de Barcelona la de menor disminució amb un 40,87% i la de Tarragona amb la major disminució un 48,54%).

Evolució de les persones afiliades per compte propi per activitats agrícoles, ramaderes i forestals a la Seguretat Social a Catalunya, entre 2000 i 2024.

	2000 ⁽¹⁾	2024 ⁽²⁾	Variació %
Barcelona	8.336	4.929,47	-40,87
Girona	5.763	3.028,84	-47,44
Lleida	14.450	8.475,32	-41,35
Tarragona	8.618	4.435,05	-48,54
Catalunya	37.167	20.868,68	-43,85

(1) Persones afiliades a 31/12/2000.

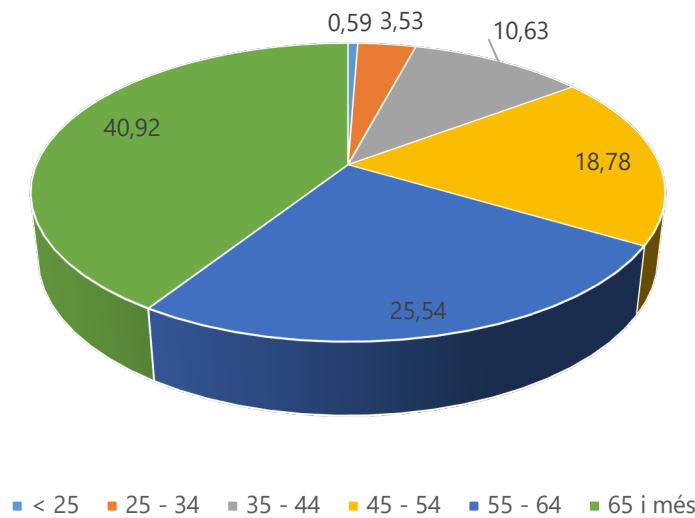
(2) Mitjana del mes de març de persones afiliades.

Segons el Cens Agrari del 2020 (elaborat per l'INE), les persones físiques caps de les explotacions (la persona física responsable de les activitats financeres i de producció, corrents i quotidianes de l'explotació agrària) continuen envellint-se, a nivell de Catalunya només el 4,12% (2.268 persones) tenia menys de 35 anys, per contra les de 65 anys i més assolien el 40,92% (22.496 persones).

A nivell de territoris, mentre a Tarragona el 3,10% (662 persones) tenia menys de 35 anys, per contra les de 65 anys i més assolien el 44,88% (9.582 persones), a Lleida el 4,67% (938 persones) tenia menys de 35 anys, per contra les de 65 anys i més assolien el 39,68% (7.973 persones), a Girona el 5,14% (265 persones) tenia menys de 35 anys, per contra les de 65 anys i més assolien el 36,92% (1.906 persones) i, a Barcelona el 4,81% (938 persones) tenia menys de 35 anys, per contra les de 65 anys i més assolien el 36,26% (3.035 persones).

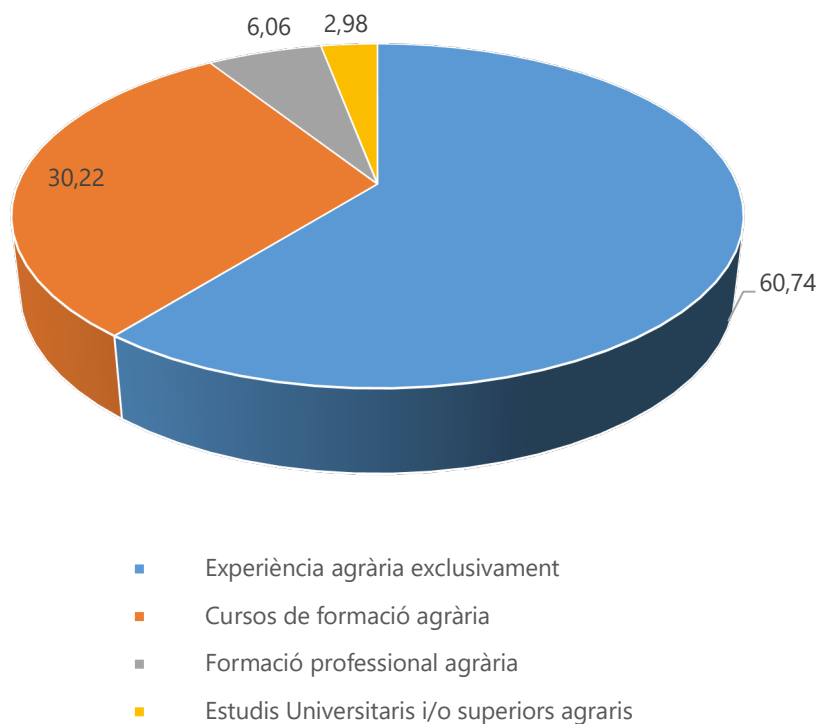

Edat dels caps d'exploació a Catalunya el 2020, en percentatge

Un dels altres aspectes que segueix sense abordar-se adequadament és la formació de la pagesia, en el quadre següent, segons el Cens Agrari del 2020, podem observar com l'experiència pràctica continua essent la formació d'un 60,74% dels caps de les explotacions.

Formació agrària del cap d'exploació a Catalunya 2020 (%)

Abans del debat monogràfic sobre la pagesia al Ple del Parlament de Catalunya dels passats 5 i 7 de març del 2024, ja es portaven celebrats dos debats monogràfics sobre el món agrari, els anys 2010 i 2024, en els quals es varen adoptar les corresponents Resolucions 671/VIII i 739/X, no obstant quan al seu compliment com la mateixa Resolució 949/XIV recull:

“El Parlament de Catalunya constata que el Govern no ha complert satisfactòriament els manaments de la Resolució 671/VIII i de la Resolució 739/X, sobre el món agrari, i, per aquest motiu, reivindica la vigència d’aquestes resolucions i manifesta la necessitat de dur a terme un balanç acurat i actualitzat de llur execució davant la Taula Agrària i la Comissió d’Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Món Rural del Parlament.”

La Unió de Pagesos, que fou la que va proposar recollir en el darrer debat monogràfic aquesta constatació i necessitat, proposa a totes les forces polítiques que concorren a les eleccions al Parlament de Catalunya del 12 de maig del 2024, que el primer compromís ha de ser donar-hi el compliment degut vers el món agrari i la pagesia de Catalunya.

1.- Per un mercat just, transparent i equitatiu.

Amb l'objecte d'assolir uns preus remuneradors a la cadena alimentària per a la seva baula més feble, que hom reconeix que és la de la producció, fa més d'una dècada que hi ha debat a les institucions europees, estatals i catalanes al respecte. S'han assolit avenços en diverses matèries, bàsicament normatius, però hores d'ara encara disten d'haver assolit el seu objectiu.

La UE ha dotat d'eines, regulant-les a l'OCM dels productes agraris, per a que la pagesia s'organitzi per fer front als mercats, facultant als Estats a establir normes contractuals i, mitjançant directiva, un seguit de pràctiques deslleials que es poden perseguir administrativament. També ha establert observatoris sectorials, però ni l'Estat ni la Generalitat de Catalunya han establert els mecanismes per a que de forma objectiva es subministrin les dades dels preus als observatoris.

L'Estat espanyol va promulgar una llei per establir l'obligatorietat dels contractes i disposar d'una agència per perseguir en l'àmbit administratiu les deslleialtats en ella reconegudes, però ho va fer de forma parcial, deixant-se aspectes rellevants com la revenda a pèrdues a la cadena alimentària o la quota de mercat que suposa posició de domini a la cadena alimentària entre altres. Les normes estatal i catalana sobre llotges continuen sense abordar un sistema fiable i objectiu de recollir les dades sobre els preus. La transposició de la directiva de la UE sobre pràctiques deslleials a la cadena alimentària s'ha efectuat de forma defectuosa i ha sigut objecte de denúncia de la Unió de Pagesos davant de les autoritats europees, que n'han obert un procés d'investigació.

a) Regulació catalana de les llotges.

La Unió de Pagesos de Catalunya considerem imprescindible regular en cada àmbit competencial (UE, de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya) el funcionament de les llotges i mercats en origen, així com dels observatoris per a tots els productes i categories, doncs s'ha d'establir un nou mecanisme públic d'informació comercial obligatòria, el qual ha de ser estadísticament representatiu i, per part de les empreses compradores, en la circumscripció econòmica del mercat d'origen del producte o productes pel qual s'hagi autoritzat subjecte al secret estadístic. La informació obligatòria no ha d'incloure les dades comercials sensibles, només una declaració responsable del volum per categoria de producte autoritzat i preu unitari per al període de referència establert per aquell específic mercat en origen. No obstant, el mecanisme públic ha de poder efectuar tantes comprovacions com siguin necessàries per verificar la certesa de la informació subministrada i iniciar la instrucció d'un expedient sancionador, tant pel retard en el subministrament de les informacions obligatòries, com del subministrament de dades falses. Excepcionalment, quan en una llotja hi hagi físicament present l'activitat de comercialització del producte, aquest pugui registrar in situ les operacions comercials reals.

b) Modificació de la regulació dels contractes tipus.

Finalment, tot i el retard de 7 anys, a Catalunya s'han regulat el contractes tipus agroalimentaris, però s'ha limitat a les extensions de norma, ja sigui de les organitzacions

interprofessionals agroalimentàries o a les circumscripcions econòmiques mitjançant les organitzacions de productors, cal ampliar la regulació dels contractes tipus, per a que les entitats representatives de la pagesia professional i les representants dels següents graons de la cadena alimentària puguin instar a l'homologació d'aquests contractes, ja sigui en el marc del Codi de bones pràctiques comercials al llarg de la cadena alimentària a Catalunya o de la negociació directa entre les parts.

c) Inclusió de tots els sectors i la integració ramadera a l'Observatori de preus agroalimentaris.

La legislatura que ha acabat, va començar amb el mateix nombre de productes inclosos a l'Observatori de preus agroalimentaris que s'ha acabat, és essencial que tots els sectors i la integració ramadera tinguin operatiu l'Observatori de preus agroalimentaris, cal disposar d'un banc de dades que permetin analitzar l'estructura i la formació dels preus, així com sistemes de referència de preus relacionats amb els costos de producció, ja sigui per garantir l'aplicació de la llei de millora del funcionament de la cadena alimentària, com per garantir que el subministrament de dades objectives i actualitzades als observatoris de la Unió Europea, dels que depèn el desencadenament dels mecanismes lligats a les pertorbacions de mercat.

d) Accés amb finalitats estadístiques a les dades del Registre de Contractes Alimentaris.

La Generalitat de Catalunya ha d'aconseguir que el Govern de l'Estat, reguli l'accés amb finalitats estadístiques a la informació sobre preus que conté el Registre de Contractes Alimentaris de l'Estat, atès que com a base de dades, salvaguardat el seu ús immediat de la informació per no alterar la lliure competència, permetrà ajustar a la realitat les estadístiques sobre els preus percebuts per la pagesia, informació imprescindible per a l'establiment d'ajuts d'estat equitatius i proporcionals. Les mancances estadístiques han impedit l'establiment d'ajuts per la sequera del 2023 que tinguessin en compte les diverses i força variades realitats en sectors com la vinya on s'ha hagut d'optar per ajuts a tant alçat, com a mal menor, però que no han permès fer un tractament equitatiu a la diversitat productiva i de preus.

e) Xarxa Comptable Agrària de Catalunya.

Cal incrementar els recursos econòmics i materials per donar un nou impuls a la Xarxa Comptable Agrària de Catalunya, per elevar tant el suport econòmic a les explotacions col·laboradores, com el nombre i la distribució entre sectors i mètodes de producció o figures de producció diferenciada de les explotacions col·laboradores, amb l'objectiu de millorar substancialment la informació estadística als efectes del compliment de la legislació de la cadena alimentària, de l'establiment d'ajuts d'estat equitatius i proporcionals i d'incorporar les noves obligacions estadístiques europees en matèria de comptabilitat ambiental de la pagesia.

f) Assegurar la justícia i equitat en el comerç de productes agroalimentaris.

A Catalunya el Ple del Parlament de Catalunya, a proposta de la Unió de Pagesos, ha instat reiteradament al Govern a treballar per assegurar la justícia i l'equitat en el comerç i la distribució dels productes agroalimentaris, garantint els recursos humans i materials suficients per a dur a terme de manera coordinada i sinèrgica una tasca, sostinguda en el temps i d'ampli abast, d'inspecció, control i, si escau, sanció (cadena alimentària, competència, comerç, consum, sanitat i frauds alimentaris) per a assegurar el compliment de les normes que regulen el mercat, la competència i el comerç agroalimentaris, així com, vetllar pel compliment de la normativa d'etiquetatge i d'informació als consumidors, no obstant el Govern només ha fet algunes poques actuacions.

2.- Costos de producció assumibles.

a) Exempció dels vehicles afectes a l'activitat agrària de l'impost del CO₂.

La Unió de Pagesos considera que cal modificar l'Impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica per deixar exempts a tots els vehicles afectes a les activitats agrícoles, ramaderes i forestals.

b) Bonificació fiscals als costos i lucre cessants no compensats íntegrament dels compromisos mediambientals i de les zones amb limitacions naturals i altres limitacions.

La Unió de Pagesos considera que la Generalitat de Catalunya ha d'aconseguir establir el màxim suport als compromisos mediambientals i a les limitacions productives en zones amb limitacions naturals i altres limitacions. Les limitacions pressupostàries fan que, en les mesures de desenvolupament rural finançades per la Unió Europea incloses al PEPAC 2023-2027, hi hagin a Catalunya compromisos mediambientals (agricultura i ramaderia ecològiques, mètodes alternatius a la lluita química, producció integrada, etc.) als que se'ls redueixen les primes o aquestes no assoleixen els sobrecostos i els lucre cessants que comporten i, pel que fa als pagaments als costos i lucre cessants que comporta el manteniment de les activitats agràries a zones amb limitacions naturals i altres limitacions específiques no assoleixin íntegrament els seus costos i lucre cessants.

Ateses aquestes circumstàncies, la Generalitat de Catalunya ha d'assolir que l'Estat li atorgui la potestat normativa en l'Impost de les Persones Físiques (IRPF) per a establir la bonificació fiscal als costos i lucre cessants no compensats íntegrament, ja sigui en el marc de la Política Agrària Comuna o en els ajuts d'Estat, dels compromisos mediambientals, climàtics i altres compromisos de gestió, dels pagaments per a zones amb limitacions naturals o altres limitacions específiques i dels pagaments en relació amb les desavantatges específiques derivades dels requisits resultants de l'aplicació de les Directives 92/43/CEE, 2009/147/CE o 2000/60/CE. En aquest mateix sentit, cal que una vegada obtinguda la potestat, apliqui a l'escala de l'IRPF a Catalunya la bonificació en el grau màxim legalment permès, assolint a efectes pràctics la seva exempció, així com, també ha d'assolir que l'Estat ho apliqui en el mateix sentit a l'escala estatal de l'IRPF i a l'Impost de Societats.

c) Assegurar els ajuts a les inversions per nous requisits normatius obligatoris.

La Unió de Pagesos considera que, quan les normes obliguin a fer noves inversions, ja sigui per adaptar-se al canvi climàtic o per temes de benestar animal o altres, sobretot quan son un cost i no generen ingressos addicionals, no es pot posar en risc la viabilitat de les explotacions i, si és el cas, cal que es flexibilitzi al màxim la seva aplicació, allargant o negociant amb el Govern de l'Estat l'allargament dels terminis i, en qualsevol cas, habilitant les ajudes que facilitin la seva aplicació a la pagesia professional.

d) Exempció del Cànon de l'aigua a les explotacions ramaderes.

La Unió de Pagesos considera que cal mantenir l'exempció del pagament del Cànon de l'aigua a les explotacions ramaderes.

e) Deducció a l'IRPF per als professionals que viuen en habitatges aïllats o en nuclis molt petits de població.

Davant de les dificultats i despeses addicionals d'accés als serveis públics bàsics de la pagesia professional que viu en habitatges aïllats o en nuclis molt petits de població, la Unió de Pagesos considera que cal que s'estableixi una fiscalitat justa, equitativa i progressiva a l'IRPF, en aquest sentit proposem incloure-hi una deducció específica per aquests col·lectius.

f) Actualització dels costos de referència màxims en el marc del CGE.

Atès que bona part dels ajuts a les inversions en competitivitat o en mitigació del canvi climàtic inclosos al Contracte Global d'Explotació estan sotmesos a costos de referència màxims, la Unió de Pagesos considera necessari mantenir-los actualitzats, ja que des de la seva programació l'encariment de costos i la inflació els han deixat desactualitzats, per això cal constituir un grup de treball al si del Subcomitè català de seguiment del PEPAC 2023-2027 que els analitzi anualment, per mantenir-los el màxim d'actualitzats.

g) Bonificació fiscal catalana a l'adquisició de noves finques.

Atesa l'estructura de les explotacions agràries catalanes i l'edat de les persones físiques caps d'explotació agrària (veure la introducció), així com la baixa mobilitat en el mercat de la terra, la Unió de Pagesos considera que per a que les transmissions patrimonials (finques d'aprofitament agrari, pecuari o forestal, així com altres béns afectes a l'explotació) que permetin la constitució o consolidació d'explotacions agràries prioritàries, ja sigui per compra, successió o donació, s'incrementi la bonificació fiscal catalana, per a que els suposi a la pràctica una quota zero.

3.- Relleu generacional.

a) Estratègia de relleu generacional agrari de Catalunya.

Atès l'elevat grau d'envelliment en el sector agrari català (veure introducció) i el nombre baix d'incorporacions de joves a Catalunya, la Unió de Pagesos considera que cal implementar urgentment les accions previstes a l'Estratègia de relleu generacional agrari de Catalunya (Pla d'acció 2023-2027).

b) Actualització de les primes base i complementàries de la incorporació de joves.

En la mateixa línia i justificació que en la lletra a) anterior, la Unió de Pagesos considera necessari que s'actualitzin les primes base i complementàries de la incorporació de joves, atès l'encariment de costos, les pujades dels costos laborals i les cotitzacions socials i l'encariment del preu del diner dels darrers anys que les han deixat desactualitzades.

c) Fons de terres i drets.

La situació del mercat de la terra agrícola i dels drets agraris (ajuts,...) dificulta el redimensionament de les explotacions agràries, la continuació de l'activitat agrària i la instal·lació dels joves al sector agrari. Per això, i amb la finalitat d'evitar l'especulació i acaparament especialment amb activitats no-agràries, proposem que s'estableixi una regulació per llei de determinats aspectes del funcionament del mercat de la terra agrícola i la creació del Fons Autònom de Terres i Drets Agraris que compti amb la participació de les organitzacions professionals agràries més representatives en els òrgans directius.

Tot i que cal reconèixer l'avenç que suposa l'establert a la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris quan a les parcel·les agrícoles i ramaderes en desús, després de dècades de reivindicar-ho sindicalment, aquesta només és una primera fita per assolir el Fons que ha de tenir les següents finalitats:

- i) Incorporar de facto totes les terres i drets de titularitat pública (Incasol,...)
- ii) Assegurar la publicitat i la transparència de totes les transmissions de terra agrícola i forestal que es facin en el territori de Catalunya.
- iii) Gestionar, d'acord amb les normes establertes, les transmissions de terres agràries i drets agraris que s'escaigui, sempre amb la finalitat que les terres, els drets i les primes siguin adreçades a la producció agrària, ja sigui pels seus propietaris, ja sigui en arrendament o cessió de drets a la pagesia professional per augmentar la rendibilitat de les explotacions de la pagesia professional.
- iv) Adquirir per a una tinença temporal breu, sota la fórmula jurídica que s'escaigui, seguida de la transmissió corresponent a professionals directes de l'agricultura, la ramaderia o la silvicultura de terres agrícoles o forestals i els drets agraris.

v) Col·laborar amb les administracions públiques en la coordinació i gestió de la reordenació d'explotacions agràries causada per les actuacions previstes als Plans Territorials corresponents. Participar en tot allò que afecti el sector agrari i el medi natural i la seva conservació, especialment en intervencions públiques en el territori que suposin canvis substancials en l'ús o la revalorització de terres agrícoles.

A més de la creació del fons de terres i drets, cal desenvolupar la fiscalitat prevista a la Llei d'orientació agrària per impulsar el conreu de les terres abandonades, així com, una legislació que obligui a tenir les finques netes a càrrec dels propietaris de finques abandonades, i subsidiàriament de les administracions, per a que no provoquin perjudicis a les finques del voltant i l'estratègia de sanitat vegetal catalana en el marc de la UE.

d) Finançament per als joves.

El sector agrari en general i els joves que s'incorporen en particular, tenen una forta restricció d'accés al crèdit. Aquesta situació condiona molt l'èxit de les incorporacions, tant en el finançament del circulat, com al finançament de les noves iniciatives i innovacions necessàries per assegurar la viabilitat de les incorporacions.

Els fons europeus de desenvolupament rural del nou període i l'Institut Català de Finances han de posar a l'abast de la pagesia quan s'incorpora i dels primers anys en que es consolida la incorporació un finançament adequat a les circumstàncies que han de fer front.

e) Aprenentatge previ a la incorporació de joves.

Malgrat haver-se acordat a la Taula Agrària i pel Govern de la Generalitat, la mesura incorporada al Programa complementari de desenvolupament rural de Catalunya 2023-2027 per als joves que es volen incorporar i necessiten adquirir un aprenentatge i experiència prèvia a la incorporació legal com a jove, hores d'ara segueix pendent de desenvolupar-se. La Unió de Pagesos considera imprescindible posar en marxa urgentment l'ajut d'estat que permeti implementar-ho, ja que els espais test actuals, sense aquesta nova mesura, poden comportar greus conseqüències als joves que s'incorporen en base als mitjans que ara posen al seu abast i que poden comprometre l'èxit de la seva incorporació.

f) Assessorament i mentoratge als joves que s'incorporen.

La Unió de Pagesos considera imprescindible que es revisi i reorientin les actuacions en matèria d'assessorament i acompanyament públics, ja que estan comportant competències deslleials dins del sector. A la vegada que cal dotar-los de suficients mitjans i recursos humans per atendre els col·lectius de joves incorporats cada 5 anys.

g) Cooperació entre entrants i jubilats.

Els fons europeus de desenvolupament rural del nou període (2023-2027) permeten que la mesura de cooperació inclogui el foment d'aquesta entre els entrants a l'activitat agrària i les persones de major edat i experiència per assegurar el traspàs dels coneixements i experiències entre generacions diferents de pagesia. En aquest sentit la Unió de Pagesos considera que a Catalunya cal establir específicament línies de suport, una per adquirir una experiència bàsica, fins i tot abans de l'alta de la nova activitat professional, sobretot per a nous entrants de fora de l'entorn familiar i/o rural i, una altre, pel traspàs dels coneixements i consell i guia basat en l'experiència de les generacions de major edat.

4.- Una PAC per a la pagesia.

a) Pla d'inspecció del compliment de la normativa per ser perceptor d'ajuts directes.

La Unió de Pagesos considera que és imprescindible realitzar, de forma sostinguda en el temps i d'ampli abast, una revisió del compliment dels requisits d'agricultor i/o agricultor actiu dels beneficiaris dels ajuts directes de la Política Agrària Comuna a Catalunya, ja que la tolerància de l'incompliment suposa un greu fre al relleu generacional i a la consolidació de la pagesia professional en general, a més d'un doble frau, un als fons europeus i l'altre fiscal.

b) Negociar la modificació del PEPAC 2023-2027.

La Unió de Pagesos considera que, una vegada la pagesia professional ha patit les conseqüències del canvi de model a la PAC i d'opcions inadequades en les modalitats optatives adoptades pel Govern de l'Estat, cal negociar amb el Govern de l'Estat la modificació del PEPAC 2023-2027 de l'Estat espanyol per a que s'incorpori:

- ✓ La modificació de la franquícia deixant-la q 1.250 euros per l'agricultor actiu
- ✓ L'eliminació de les il·legalitats en les jurídiques i en els grups de persones físiques i jurídiques per a ser considerat agricultor actiu.
- ✓ L'eliminació de la il·legal BCAM estatal de fertilització.
- ✓ L'establiment d'un nou ajut associat a la producció per a les EAP afectades per la convergència negativa.

5.- Per una gestió eficient de la fauna salvatge.

a) Control poblacional d'espècies cinegètiques.

La Unió de Pagesos, atès que el Govern no va ser diligent en la tramitació d'una regulació catalana de la fauna cinegètica malgrat esser competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya i que la legislació estatal del 1970 està absolutament desfasada, va presentar als grups parlamentaris una proposta de proposició de llei de gestió de la fauna cinegètica per superar els inconvenients del llarg procés de tramitació d'una iniciativa legislativa sorgida del Govern, però l'avançament electoral ha impedit que es tramités. Per això la Unió de Pagesos

ha exigit al Govern que adopti un decret-llei que reguli almenys les mesures de control poblacional i demana als grups parlamentaris que la Diputació permanent el convalidi, per no esperar més en disposar d'unes eines per fer front als greus danys (activitat agrària, seguretat de les persones, sanitat animal, medi natural, etc.) que provoquen les espècies descontrolades on els nivells de risc estan molt per sobre d'una situació de normalitat que permet una gestió sostenible d'aquestes espècies.

b) Llei catalana de gestió sostenible de la fauna cinegètica.

La Unió de Pagesos de Catalunya porta temps reclamant que es redacti i debati una llei íntegrament catalana, ja que la regulació i gestió de la caça forma part del primer paquet de transferències competencials a la Generalitat de Catalunya per part de l'Estat, per superar l'obsoleta llei espanyola del 1970, el Parlament de Catalunya també ha instat al Govern a elaborar-la, però els Governos d'aquesta darrera dècada no s'han atrevit a portar-ho a terme, només s'ha avançat en el punt anterior, tot i que encara no està regulat, però ni aquesta eina que dota de mitjans legals al departament competent en matèria de la gestió cinegètica per actuar més enllà dels propis caçadors, davant de la seva inactivitat o ineficiència, ha estat amb emergència cinegètica ni usada ni desenvolupada adequadament pels Governos.

En aquest àmbit la Unió de Pagesos de Catalunya, recollint el que ja s'ha debatut i aprovat en anteriors congressos, ha treballat fermament per a que el país es doti el més aviat possible de la Llei de gestió sostenible de la fauna cinegètica que fa temps reivindicuem, més quan al país en moltes zones la titularitat de les finques incloses en les explotacions agropecuàries ho són mitjançant contractes de conreu i hi ha una davallada significativa i prosseguirà atesa l'edat de les persones caçadores, del que fins ara més ha aportat a la gestió d'aquesta fauna.

c) Danys de fauna salvatge protegida i cinegètica.

La Unió de Pagesos exigirà al Govern que, en cas de danys a les explotacions agràries, cal garantir que aquests siguin totalment indemnitzats i amb un sistema no arbitrari i àgil de peritatge, així com, mitjançant l'ús de les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC) es pugin realitzar totes les tramitacions al respecte. En aquest sentit, cal que s'estableixi l'obligatorietat de disposar d'una assegurança de responsabilitat civil amb una franquícia mínima (1%) per cobrir els danys a l'activitat agrària i forestal als titulars dels espais cinegètics, ja siguin públics o privats. En el cas dels danys provocats per les espècies protegides la Unió de Pagesos de Catalunya treballarà per a que es prevegin les dotacions pressupostàries suficients per fer front a les indemnitzacions, que periòdicament s'actualitzin els barems de valoració econòmica de les indemnitzacions pels danys establerts i que s'estableixin mecanismes objectius de determinació dels danys.

A Catalunya el Ple del Parlament de Catalunya, a proposta de la Unió de Pagesos, ha instat reiteradament al Govern a impulsar i desenvolupar una gestió eficient de la fauna salvatge, no obstant el Govern només ha fet algunes poques actuacions en l'impuls, bàsicament a pressió de la Unió de Pagesos, però en el desenvolupament de la gestió eficient clarament ho incompleix.

La Unió de Pagesos considera que no s'han d'introduir o reintroduir cap tipus d'espècie de fauna salvatge a Catalunya, molt excepcionalment, previ acord amb el territori i amb els agents implicats i, amb l'establiment del seu corresponent pla de gestió i de control poblacional, amb límits màxims poblacionals, l'anàlisi dels seus impacte i les compensacions íntegres a la pagesia en cas de danys.

d) Espècies invasores.

La globalització dels intercanvis comercials i l'escalfament global estan incrementant de forma significativa les incidències relacionades amb espècies invasores, en aquest sentit la Unió de Pagesos de Catalunya ha de treballar per a que l'administració es doti dels mitjans humans i tècnics i dels protocols d'alerta i actuació immediata i adequada per fer front a les espècies invasores.

A Catalunya el Ple del Parlament de Catalunya, a proposta de la Unió de Pagesos, ha instat reiteradament al Govern a establir protocols de prevenció i lluita contra espècies invasores i a elaborar un pla estratègic de lluita contra les mateixes, però com és obvi, el Govern només ha fet algunes actuacions en reacció a les invasions, però no disposa de pla al respecte.

e) Reforçar les inspeccions i controls sanitaris a la fauna salvatge.

Catalunya és un país on hi ha una important cabana ramadera, la qual es veu posada en risc per la difusió de malalties animals transmeses per la fauna salvatge, en aquest sentit la Unió de Pagesos de Catalunya ha de treballar per a que el departament competent en matèria de ramaderia es doti dels mitjans i protocols d'alerta i actuació immediata, que permetin reforçar les inspeccions i controls sanitaris sobre la fauna salvatge.

6.- Espais agraris protegits i productius.

a) Redacció o licitació urgent del Pla territorial sectorial agrari de Catalunya.

La legislació catalana estableix des de l'any 1983 la necessitat d'elaborar un Pla Sectorial Agrari, des del 2019 disposem de la Llei dels espais agraris, no obstant, per a quedar recollits els espais agraris que cal conservar i assegurar-ne la continuïtat, generant una base estable per al sector agrari, contribuint a garantir la seguretat alimentària i productiva pel bé del país, a l'hora que la cohesió territorial, cal elaborar i normativitzar els plans que la legislació esmentada estableixen, ja que mentre no s'aprovin aquests, la legislació esmentada quan als espais agraris només és purament potestativa i enunciativa.

Cal que el Pla territorial sectorial agrari de Catalunya i, si s'escau, els plans territorials sectorials agraris específics siguin una realitat el més aviat possible.

Quant s'aconsegueixi aquest Pla Sectorial Agrari on, entre d'altres, també hi hauran d'estar delimitades superfícies que avui ja estan dins el PEIN –siguin parc natural o no-, caldrà que en aquests casos hi hagi d'haver els mecanismes de coordinació necessaris per tal que els interessos agraris i ambientals estiguin en equilibri.

b) Fer complir de forma íntegra la Llei dels espais agraris.

La Unió de Pagesos considera que és imprescindible fer complir de forma íntegra i ajustada als objectius de la pròpia Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris els anàlisi d'afectacions agràries i les seves corresponents mesures compensatòries i correctores, sobretot els relacionats amb l'horitzó de la sobirania alimentària, preservant i millorant el grau de proveïment alimentaria dels espais agraris.

c) Zones amb limitacions naturals i altres limitacions.

Les zones de muntanya i les altres amb limitacions naturals o altres limitacions específiques, per les seves especials característiques, s'han de tractar amb discriminacions positives en relació a altres zones del territori per tal de fer viables les diferents activitats que s'hi realitzen. La continuïtat d'una pagesia lligada a aquests territoris i que aquests no es degradin per manca d'activitat agrària és necessari que puguin exercir l'activitat de forma que sigui viable i rendible. Això vol dir que en aquestes zones la pagesia ha de poder competir en el mercat en igualtat de condicions amb la resta de productors.

La Unió de Pagesos considera que cal, el més aviat possible, que s'estableixi de forma definitiva el llistat de municipis catalans de les altres zones amb limitacions naturals o altres limitacions específiques, d'acord amb la nova normativa de la Unió Europea. La seva manca d'elaboració en base a les dades municipals de 5 anys suposa una clara discriminació de determinades explotacions agràries amb handicaps naturals.

Les dificultats especials que aquestes zones fan que sigui especialment difícil que les explotacions puguin ser competitives i viables, ja que el desenvolupament de l'activitat agrària en aquests territoris suposa uns costos i dificultats addicionals respecte altres zones, aquests costos suposen una menor viabilitat per les explotacions, que moltes vegades es converteix en insostenible i empeny a la pagesia a abandonar l'activitat.

Per això, la Unió de Pagesos considera que cal que s'asseguri el desenvolupament de l'activitat agrícola o ramadera professionals en aquestes zones i per a que les compensacions especials respecte altres zones més afavorides s'estableixin en els dels sobre costos i lucre cessants en aquestes zones al nostre país.

A Catalunya el Ple del Parlament de Catalunya, a proposta de la Unió de Pagesos, ha instat reiteradament al Govern a establir les compensacions per a la pagesia professional d'aquestes zones d'acord amb els costos i lucre cessants reals a Catalunya, no obstant el Govern clarament ho incompleix.

d) Nova llei de muntanya.

Les zones de muntanya de Catalunya han de disposar per llei de la dotació d'instruments legals i de foment suficients per garantir la continuïtat i desenvolupament sostenible de les activitats agropecuàries i forestals, així com, per assegurar l'establiment de les

infraestructures i serveis públics necessaris per a assolir la imprescindible paritat amb la resta del país i un desenvolupament rural sostenible.

e) Xarxa Natura 2000 i altres espais protegits.

Davant l'arbitrària designació d'espais agraris en la Xarxa Natura 2000 a Catalunya, la Unió de Pagesos de Catalunya considera que cal revisar l'abusiva i arbitrària designació com a ZEPA d'espais agraris, i que la pagesia afectada ha de rebre de la societat un tracte equitatiu, així com unes compensacions de tots els sobre costos i lucre cessants i expectants.

Les zones agràries designades com a ZEPA amb limitacions han de rebre les compensacions justificades i quantificades d'acord amb la normativa europea i, en el cas de la zona de regadiu del Canal Segarra-Garrigues, caldrà també assolir la revisió de la seva Declaració d'Impacte Ambiental.

Els plans de gestió de les ZEPA de la Plana de Lleida s'han de revisar davant la aprovació inacceptable, arbitrària i mancada de justificació científica que se n'ha fet, i que les limitacions en el desenvolupament normal de l'activitat agrària, de la qual deriven pèrdues, minves de collites, o bé increment de costos, tinguin la corresponent línia d'indemnització pactada amb els pagesos del territori.

Per a la Unió de Pagesos de Catalunya és imprescindible que els Plans de Gestió dels espais naturals protegits comptin amb participació en la seva elaboració i consens amb el sector, els quals han d'establir les mesures agroambientals amb les corresponents compensacions econòmiques justes d'acord amb la normativa europea.

La Unió de Pagesos de Catalunya considera que en la comissió de seguiment ambiental del Segarra-Garrigues hi hagi la representació de la pagesia afectada i exclosa i dels ajuntaments afectats, contràriament al que va aprovar el govern al seu moment.

Davant d'una nova designació de ZEPA en espais agraris per part del govern de la Generalitat, Unió de Pagesos considera imprescindible que es posin sobre la taula estudis científics sobre la necessitat d'espais que pugui tenir la fauna a protegir. També és necessari una diagnosi de què és el que ha passat en els darrers anys i veure si la creació de noves ZEPA és la solució adequada per a la conservació de la biodiversitat.

7.- Canvi climàtic, regadius i sequera.

a) Revisar el Pla especial de sequera.

La Unió de Pagesos considera imprescindible revisar l'actual Pla Especial de Sequera, per tal d'assegurar un tracte equitatiu de l'agricultura i la ramaderia, ajustat a la prelació d'usos respecte de la resta d'activitats econòmiques, tal i com el Parlament de Catalunya va aprovar unànimement el passat mes de març.

b) Pla d'inversions en modernització de regadius i reutilització de l'aigua.

La Unió de Pagesos considera que la pagesia té dificultats per assumir la inversió i despeses que s'han d'assumir per accedir als nous regadius de promoció pública, així com, a les obres de millora i modernització dels regadius existents. Per això, la posta en marxa de plans d'inversions en modernització dels regadius i reutilització de l'aigua per a finalitats agràries, necessita de la revisió dels models de finançament i mesures complementàries que assegurin que la pagesia professional pugui acollir-s'hi sense posar en risc la seva resiliència i continuïtat.

c) Assegurances agràries i pagesia professional.

La Unió de Pagesos considera que el Govern de la Generalitat ha de negociar amb el Govern de l'Estat que s'asseguri, per a la pagesia professional, un ajut del 70% del cost de les primes de les assegurances agràries entre l'Administració General de l'Estat i la Generalitat de Catalunya per als riscos derivats de la sequera el 2024 i següents, així com, la incorporació al Pla d'assegurances agràries el risc de la manca de disponibilitat d'aigua en els regadius.

d) Eliminar la desproporcionalitat en els ajuts a les adversitats climàtiques.

La Unió de Pagesos considera que el Govern de la Generalitat ha de negociar amb el Govern de l'Estat per a que reclami i negociï amb la Comissió Europea la modificació de les Directrius aplicables als ajuts estatals en els sectors agrari i forestal i a les zones rurals, per adequar al principi de proporcionalitat l'establert respecte a la pagesia sense assegurances els ajuts destinats a compensar els danys causats per un fenomen climàtic advers que pot assimilar-se a un desastre natural, per evitar un límit d'ajuts tant desproporcionat com amb la pèrdua total de la producció només poder atorgar un màxim, en general, del 5% del valor destruït i un màxim del 15% en zones amb limitacions naturals o altres limitacions específiques.

e) Model energètic i Pla d'estalvi energètic.

La Unió de Pagesos considera que el model energètic a impulsar és el basat en les energies alternatives, especialment la solar i l'eòlica, de manera que es puguin implantar a l'àmbit rural amb les mínimes restriccions possibles i sempre que estiguin basades en l'autoconsum i en el model de generació distributiva.

La Unió de Pagesos de Catalunya que, davant del cost de l'energia i les perspectives de l'evolució d'aquest, cal l'establiment d'un pla d'estalvi energètic, el qual ha de disposar d'un sistema d'auditoria dels costos energètics de la producció, condicionament, transformació i comercialització de la pròpia producció i de recomanacions adreçades a introduir millores a les explotacions que permetin minimitzar la despesa energètica, així com, la sostenibilitat energètica de les mateixes.

f) Instrument d'estabilització dels ingressos.

La Unió de Pagesos de Catalunya considera imprescindible l'establiment a Catalunya d'un instrument d'estabilització d'ingressos general o sectorial, adreçat almenys a les explotacions agràries prioritàries, mitjançant la mutualització del risc en el marc del desenvolupament rural finançat per la Unió Europea.

8.- Serveis al món rural.

L'Acord GOV/108/2022, de 24 de maig, en relació amb l'Agenda rural de Catalunya, és un primer pas per caminar cap a l'objectiu d'assolir la paritat real i efectiva en els serveis públics entre el món rural i la resta de la societat, però és del tot insuficient, doncs l'Agenda rural de Catalunya té objectius i actuacions previstes, però no disposa de calendari ni obligacions legals de caminar de forma efectiva cap als objectius recollits. Per això, la Unió de Pagesos de Catalunya considerem necessari incorporar legalment un termini temporal per assolir els objectius i l'obligació que els projectes de normes amb rang de llei i reglamentàries de la Generalitat de Catalunya hagin d'incorporar una avaluació d'impacte sobre els avenços en l'assoliment de la paritat real i efectiva en la prestació i gaudi dels serveis públics al món rural respecte als de la resta de ciutadania de Catalunya.

a) Mentre no es pugui establir per una norma amb rang de llei, incorporar en la tramitació de les normes amb rang de llei i reglamentàries de la Generalitat de Catalunya una avaluació d'impacte sobre els avenços en l'assoliment de la paritat real i efectiva en la prestació i gaudi dels serveis públics de la Generalitat de Catalunya al món rural respecte a la de la resta de Catalunya.

b) Establir per llei una disposició relativa a l'Agenda Rural que inclogui almenys:

i) Que la prestació i el gaudi dels serveis públics de la Generalitat de Catalunya han d'assolir la paritat real i efectiva entre el món rural i la resta de Catalunya abans del 2040.

ii) Que la tramitació de les normes amb rang de llei i reglamentàries de la Generalitat de Catalunya han d'incorporar una avaluació d'impacte sobre els avenços en l'assoliment de la paritat real i efectiva en la prestació i gaudi dels serveis públics de la Generalitat de Catalunya al món rural respecte a la de la resta de Catalunya.

9.- Simplificació administrativa i desburocratització.

La simplificació administrativa i la desburocratització han esdevingut un objectiu clau per a la conciliació de la pràctica professional de la pagesia i l'excés de càrregues burocràtiques, per això, l'11 de juliol del 2023, es va subscriure entre els membres de la Taula Agrària i la majoria dels grups parlamentaris del Parlament de Catalunya l'Acord de treball per la simplificació administrativa en el sector primari (Full de ruta pel 2023-2024), no obstant, el seu desplegament encara és insatisfactori i ja cal orientar els nous objectius per al 2025.

La Unió de Pagesos considera que cal:

- a) Convocar immediatament la taula de seguiment de l'Acord de treball per la simplificació administrativa en el sector primari (Full de ruta pel 2023-2024), per tal que es puguin avaluar els avenços de l'Acord.
- b) Assegurar l'acompliment, al llarg del 2024 de tot el contingut de l'Acord de treball per la simplificació administrativa en el sector primari (Full de ruta pel 2023-2024).
- c) A través de la Taula Agrària, concertar la posta en marxa immediata de grups de treball tècnic, per elevar a la pròpia Taula Agrària i als grups parlamentaris del Parlament de Catalunya els aspectes a recollir en un nou Acord i full de ruta que abasti la resta d'aspectes necessaris per assolir el màxim grau de simplificació i desburocratització.

10. Seguretat i robatoris en les zones rurals.

Les explotacions agrícoles i ramaderes, i per extensió, les zones rurals de Catalunya, pateixen onades de robatoris i agressions que afecten les persones que hi viuen i hi treballen. La pagesia també pateix agressions de tipus ambiental com per exemple, abocaments de deixalles diverses als seus camps. Aquests fets generen un veritable estat d'inseguretat que pot derivar cap a un problema de caràcter social arreu del territori.

Per això, la Unió de Pagesos de Catalunya proposa un conjunt de mesures de seguretat integral que combini diverses mesures dissuasives es per posar fre a l'actuació dels delinqüents i poder-ne evitar la seva reincidència:

- i) Fomentar la presència de mossos d'esquadra per les explotacions agràries i poblacions.
- ii) Treballar per la seguretat en les zones rurals, incidint en els espais on s'estan incrementant els robatoris, tot i que les denúncies no ho reflecteixen.
- iii) Impulsar la investigació dels robatoris i sostraccions en les zones rurals.
- iv) Facilitar la denúncia en les poblacions, sigui per robatoris ocorreguts, o presència de vehicles i persones sospitoses.
- v) Donar compliment als aspectes relacionats amb la seguretat al camp de les resolucions dels plens monogràfics sobre el món agrari la pagesia.